

Processó d'acompanyament de la Mare de Déu de la Damunt

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça de Mossèn Cinto Verdaguer, s/n
Emplaçament: A l'església parroquial de Santa Maria i pels carrers del voltant
Alçada: 552 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.93887
Longitud: 2.31941
UTM Est (X): 443581
UTM Nord (Y): 4643213

Classificació

Número de fitxa: 08083 - 205
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Social
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Can Saperas](#)

[La Damunt](#)

[Santa Maria de Folgueroles](#)

[Festa Major de Folgueroles](#)

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Descripció

Tradicional processó celebrada el segon diumenge de setembre, dins dels actes de la Festa Major de Folgueroles. La processó s'inicia a can Saperas, situada al número 40 del carrer Nou. La imatge de la Mare de Déu de la Damunt és transportada des de la seva ermita fins a aquesta casa, el dia abans o el mateix dia de la processó pel matí. En el vestíbul d'aquest edifici, un grup de socis de l'Associació Social Cultural de Nostra Senyora de la Damunt, coneguda pels folguerolencs com la Germandat i organitzadors de l'acte, engalanen el tabernacle de la imatge per a l'acte. La comitiva surt en processó pels carrers que envolten l'església parroquial de Santa Maria (un any pel carrer Nou i l'altre pel carrer de la Rambla) fins a l'arribada al temple. L'ordre de la comitiva és el següent: al capdavant hi van els Gegants de Folgueroles seguits per una orquestra, els abanderats (tradicionalment una creu portada per escolans), les autoritats eclesiàstiques (encapçalades pel rector de la parròquia), el tabernacle amb la imatge de la marededéu portada pels membres de la junta de l'associació, les autoritats civils (encapçalades per l'alcalde) i, tancant la comitiva, tothom que hi vulgui participar. Un cop a l'església es celebra una missa solemne i es canten els goigs de la Mare de Déu de la Damunt. L'endemà pel matí, la imatge és retornada a la seva ermita amb una processó menys lluida, però força emotiva.

Observacions:

Les imatges han estat facilitades per l'Ajuntament de Folgueroles.

Història

Antigament, la festa de la Mare de Déu de la Damunt es celebrava el dia 8 de setembre (o el diumenge més pròxim a aquesta data), diada de les marededéus trobades. Segons la Consueta de Folgueroles de l'any 1883, els actes es desenvolupaven a l'ermita dedicada a la verge. S'hi feia una missa major, el res del rosari amb música, explicació dels misteris i sermó. Durant el primer terç del segle XX, abans de l'esclat de la guerra Civil espanyola (1936-1939), la festa es celebrava el segon diumenge de setembre amb una missa a l'ermita de la Damunt, el res del rosari i el cant del Trisagi i dels goigs dedicats a la marededéu. Després de la guerra, la festa de la Mare de Déu de la Damunt es va continuar celebrant el segon diumenge de setembre, tot i que amb alguns canvis: es celebraria conjuntament amb la festa de la Germandat, que fins aquell moment es celebrava pel mes d'abril, i la imatge de la Mare de Déu de la Damunt seria traslladada en processó des de la seva ermita fins a l'església parroquial de Santa Maria, on es celebrava una missa solemne. Des d'aquest moment, doncs, la festa de la Mare de Déu de la Damunt a la seva ermita es va deixar de fer, quedant absorbida per la festa de la Germandat. A principis de la dècada dels anys 60, la imatge era portada al temple parroquial i retornada a l'ermita de la Damunt el mateix dia. La processó anava acompanyada de música i, durant el retorn, es resava el rosari. Un cop a la seva ermita es feia el besamans i es cantaven els goigs. Amb el trasllat de la Festa Major de Folgueroles al segon diumenge de setembre, la festa de la Germandat i la processó de la Mare de Déu de la Damunt quedaren integrades dins dels seus actes.

La processó està organitzada per l'Associació Social Cultural de Nostra Senyora de la Damunt (la Germandat), una entitat sense ànim de lucre fundada l'any 1883, que té per objectiu ajudar als seus socis (només folguerolencs) davant la necessitat d'assistència mèdica.

Bibliografia

ARUMÍ, Pilar; AUTET, Lluís; BOVER, M. Àngels; HOMS, Maria; HOMS, Rosa; MOLIST, Bernat; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; SELLABONA, Cesca (2021). *Folgueroles, batecs d'un poble. Història gràfica del darrer segle*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 188-189.

“Associació Social Cultural Ntra. Sra. de la Demunt”. *La Falguera* n° 32, 2010, p. 37.

CARARACH, Bruna (2022). “La festa del carrer Nou i la Rambla”. *La Falguera* n° 56, p. 35-36.

Font: informació oral del sr. Xavier Roviró [Consulta: 28-03-2022].

“La Germandat. El Montepio de Nostra Senyora de la Damunt”. *La Falguera* n° 27, 2007, p. 29.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 246, 296-297.

LA JUNTA (2015). “La processó de la Mare de Déu de la Damunt”. *La Falguera* n° 43, p. 42.

XUTGLÀ I CASADEVALL, Montserrat (1992). “La Festa Major de Folgueroles”. *Festa Major de Folgueroles 1992*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles.

Enllaços d'interès:

<http://patrimonifestiu.cultura.gencat.cat/Festa-Major-de-Folgueroles-Folgueroles>

